

Gemeente Rijssen-Holten

Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord 2023-2026

Op weg naar een gezonde generatie in 2040

Han Meijerink

21-9-2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding.....	3
2. Gemeente Rijssen-Holten in cijfers.....	3
3. Preventie- en gezondheidsbeleid in Rijssen-Holten	4
4. Wat wil de gemeente Rijssen-Holten bereiken?	8
5. Aanpak en strategie	9
5.1. Aanpak.....	9
5.2. Positieve gezondheid als strategie.....	10
6. Op je Best: Lokaal sportakkoord en Lokaal preventieakkoord Rijssen-Holten.....	11
6.1. Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten.....	11
6.2. Lokaal Preventie Akkoord.....	12
6.3. Sport, bewegen en cultuur	12
7. Gezondheid en sociale basis	14
7.1. Terugdringen Gezondheidsachterstanden.....	14
7.2. Mentale gezondheid	16
7.3. Leefomgeving	17
7.4. Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en vroegsignalering alcoholproblematiek.....	19
7.5. Versterken sociale basis	20
7.6. Mantelzorg en respijtzorg	22
7.7. Een tegen eenzaamheid	23

8. Ketenaanpakken.....	24
9. Ondersteunende onderdelen.....	27
9.1. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD.....	27
9.2. Invulling coördinatie van de regionale aanpak preventie	28
10. Uitvoering en samenwerking.....	28
10.1. Samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners.....	28
10.2. Interne organisatie.....	29
10.3. Monitoring en evaluatie.....	31
11. Ondertekening.....	31
Bijlagen:.....	32

1. Inleiding

Rijssen-Holten is een gemeente met ruim 38.000 inwoners, verdeeld over ruim 14.400 huishoudens. Ruim 19% van de inwoners is ouder dan 65 jaar. Een groot deel van onze inwoners ervaart hun eigen gezondheid als (zeer) goed. Echter deze is wel lager dan vorige jaren. De vergrijzing neemt toe en daarmee ook de vraag naar zorg en welzijn. Dit in combinatie met een steeds kleiner worden de groep werkenden, maakt dat de druk op de (kosten van de) zorg, mantelzorgers en vrijwilligers toeneemt. Ook zien we steeds meer inwoners die moeilijk rond kunnen komen. Armoede staat niet op zichzelf; we zien dat armoede vaak samen gaat met andere problemen en een negatieve invloed heeft op gezondheid en gezond leven. Inzetten op bestaanszekerheid, preventie en integraliteit is dan ook meer dan ooit nodig om de huidige en toekomstige vraagstukken te kunnen beantwoorden. De gemeente Rijssen-Holten onderschrijft de stip op de horizon van het Gezonde en Actief Leven Akkoord (hierna: GALA): een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, waarbij sprake is van een sterke sociale basis. Dit plan van aanpak helpt ons om integraal, doelgericht, effectief, efficiënt en domein overstijgend bij te dragen aan de ambitie 'een gezonde generatie in 2040'. Hierin zoeken we nadrukkelijk de regionale samenwerking met andere gemeenten, provincie Overijssel, GGD Twente en Menzis binnen de Twentse Koers.

2. Gemeente Rijssen-Holten in cijfers

De GGD Twente voert voor de Twentse gemeenten verschillende gezondheidsmonitoren uit. Deze data zijn beschikbaar op [twentsegezondheidsverkenning.nl](https://www.twentsegezondheidsverkenning.nl). Daarnaast bundelen wij data van verschillende bronnen op rijssen-holten.incijfers.nl. De data laten de volgende beelden voor Rijssen-Holten zien:

- Bijna tweederde van de inwoners voelt zich gelukkig;
- Een derde van de jongvolwassenen vindt het moeilijk om stressvolle gebeurtenissen te doorstaan;
- Bij een kwart van de ouderen is de mate van veerkracht laag;

- Het alcoholgebruik onder jongeren is hoog en laat een stijgende trend zien;
- Een derde van de inwoners heeft overgewicht;
- De helft van de volwassenen en twee derde van de ouderen heeft overgewicht;
- Bijna de helft van de volwassenen en meer dan de helft van de kinderen en ouderen voldoet niet aan de beweegnorm. Bijna 90% van de jongeren voldoet niet aan de beweegnorm;
- Bijna 80% van inwoners met een lage Sociaal Economische Status (SES) is geen lid van een sportvereniging, beduidend minder dan inwoners met een midden of hoge SES;
- Gemiddeld een vijfde deel van de ouderen is in de laatste 3 maanden wel eens gevallen;
- De komende decennia zien we een hogere stijging van het aandeel mensen met dementie dan in de rest van Nederland;
- De eenzaamheid onder jongeren en volwassenen is de afgelopen jaren toegenomen;
- Een vijfde van de volwassenen en ouderen geeft mantelzorg, 10% hiervan geeft aan zwaar tot overbelast te zijn;
- Ongeveer 1000 huishoudens leven tenminste een jaar van een inkomen van maximaal 110% van het wettelijk sociaal minimum waarvan 180 huishoudens met kinderen.

3.Preventie- en gezondheidsbeleid in Rijssen- Holten

Als gemeente hebben we niet stilgezeten de afgelopen jaren. Veel ontwikkeld beleid bevindt zich in de uitvoeringsfase. Op verschillende onderdelen van GALA heeft de gemeenteraad beleid vastgesteld en geven we, samen met onze maatschappelijke partners uitvoering aan de opgestelde uitvoeringsplannen en afspraken:

- Lokaal preventie akkoord en lokaal sportakkoord (samen: Op je best);
- Brede regeling combinatiefuncties;
- Beleidsplan Armoede en schulden;

- Eén tegen eenzaamheid;
- Mentale gezondheid;
- Aanpak overgewicht en obesitas;
- Versterken sociale basis;
- Leefomgeving;
- Mantelzorg en vrijwilligersbeleid.

Lokaal sportakkoord en lokaal preventieakkoord

In 2022 hebben we het lokaal sportakkoord¹ en het lokaal preventieakkoord² gekoppeld onder de naam Op je Best. Uitgangspunt daarbij is het terugdringen van gezondheidsachterstanden en 'gezond leven makkelijk maken' aan de hand van een integrale aanpak op basis van het gedachtengoed van 'positieve gezondheid'. Verschillende maatschappelijke partners subsidiëren wij om de doelen te behalen. De coördinatie van de uitvoering ligt bij ViaVie Welzijn, een lokale welzijnsorganisatie. De partners van 'Op je best' werken samen aan de doelen van beide akkoorden. Hierdoor ontstaat er synergie in organisatie, financiën en uitvoering van beide akkoorden en wordt sport en bewegen als middel gericht ingezet voor preventieve gezondheid. In hoofdstuk 6. Lokaal sportakkoord en Lokaal preventieakkoord Rijssen-Holten gaan wij hier dieper op in.

Brede regeling combinatiefuncties

Combinatiefunctionarissen Cultuur brengen ontmoeting en verbinding tot stand tussen organisaties en inwoners en/of inwoners onderling met inzet van kunst en cultuur. Daarnaast kunnen inwoners kennis maken met kunst en cultuur. Combinatiefunctionarissen organiseren structurele laagdrempelige sport/beweeg- en cultuuractiviteiten voor kwetsbare inwoners. Ook brengen zij positieve gezondheid onder de aandacht bij maatschappelijke – en zorgorganisaties. Zie ook hoofdstuk 7. Sport, bewegen en cultuur.

---

¹ Bijlage 1

² Bijlage 2

Beleidsplan Armoede en schulden

In juni 2022 is het beleidsplan Armoede & schulden³ door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is nadrukkelijk de verbinding gelegd tussen financiële zorgen van inwoners en gezondheid. We zetten in op regelingen voor sport en cultuur, ook voor jongeren en volwassenen. We willen het bereik van onze regelingen vergroten, inzetten op preventie en alle kinderen de kans geven om mee te doen, zodat zij met gelijke(re) kansen aan hun toekomst beginnen.

Eén tegen eenzaamheid

De gemeente Rijssen-Holtten heeft de Nota en Actieplan Eén tegen eenzaamheid⁴. In de coalitie één tegen eenzaamheid bundelen coalitiepartners hun krachten om mensen die zich eenzaam voelen of dreigen te vereenzamen te steunen. De nota kent 3 speerpunten: bewustwording, signaleren en een meldpunt. Verschillende partijen hebben zich verbonden aan de lokale aanpak en vormen samen een coalitie 'Eén tegen eenzaamheid'. Onlangs is deze coalitie ondergebracht bij de partners die uitvoering geven aan het lokaal sportakkoord en lokaal preventieakkoord (Op je best). Het project Senioren op eigen kracht (SOEK) maakt inmiddels structureel onderdeel uit van de subsidieafspraken met onze lokale welzijnsorganisatie ViaVie Welzijn. Het beleidsplan 'Een tegen eenzaamheid' bevindt zich in de uitvoeringsfase.

Mentale gezondheid

Via subsidies aan diverse (GGZ) instellingen worden kinderen, jongeren en volwassenen voorgelicht over omgaan met en opgroeien in een omgeving met psychische of verslavingsproblematiek. Avedan maatschappelijk werk geeft uitvoering aan het echtscheidingsloket voor begeleiding van (v)echtscheidingen. Het onderwijsachterstandenbeleid is gericht op een goede start van kinderen in het onderwijs. De vrijwilligers van ViaVie Welzijn leggen preventieve huisbezoeken af waarin thema's als eenzaamheid onderwerp zijn van gesprek.

---

³ Bijlage 3

⁴ Bijlage 4

Aanpak overgewicht en obesitas

De gemeente Rijssen-Holten subsidieert de JOGG-regisseur⁵ van ViaVie Welzijn als onderdeel van het Op je best-akkoord. Hierbij wordt de verbinding gezocht met de regionale aanpak Gezonde school van de GGD. De beweegmakelaar is met GLI⁶-aanbieders in gesprek om de deelnemers aan de GLI-programma's na afloop van het programma toe te leiden naar regulier sport- en beweegaanbod.

Versterken sociale basis

Binnen de gemeente Rijssen-Holten werken de gemeente en verschillende maatschappelijke partners en zorgorganisaties in een netwerkorganisatie samen volgens de principes van Buurtkracht. Doel is om bewonersinitiatieven te begeleiden van idee naar realisatie en de kracht van de samenleving te benutten. De coördinatie is belegd bij ViaVie Welzijn. Initiatieven lopen uiteen van verbeteren van de leefomgeving tot activiteiten om ontmoeting te organiseren. Zie hiervoor buurtkrachtrijssen-holten.nl.

Leefomgeving

In mei 2021 is onder de titel 'Een gezonde openbare ruimte die iedereen beweegt' de visie openbare speelruimte Rijssen-Holten 2021-2030⁷ vastgesteld. Hieruit is een uitvoeringsplan voor de periode 2021 – 2024 opgesteld⁸. De speelvisie gaat ook over ontmoetingsplekken, inclusieve en toegankelijke speelplekken voor doelgroepen en duurzaamheid en klimaat. Doel is een gezonde openbare speelruimte die zich richt op het stimuleren van spelen en bewegen voor jong en oud maar ook op verwante thema's zoals gezondheid en (sociaal) welzijn. Dit plan is tot stand gekomen samen met inwoners. Samen met de woningcorporaties, de politie en ViaVie Welzijn biedt de gemeente buurtbemiddeling aan in Rijssen-Holten.

Mantelzorg en vrijwilligersbeleid

Voor mantelzorgondersteuning kunnen inwoners van Rijssen-Holten terecht bij onze subsidiepartners Evenmens en Stichting Christelijke Mantelzorghulp. Evenmens geeft uitvoering aan de

---

⁵ Geeft lokaal uitvoering aan het JOGG programma. Zie ook www.jogg.nl

⁶ Gezonde leefstijlinterventie

⁷ Bijlage 6

⁸ Bijlage 7

mantelzorgwaardering. Beide organisaties zijn partners in de integrale toegang van de gemeente Rijssen-Holten (Sociaal VraagPlein) zodat vragen over mantelzorg snel worden herkend en beantwoord. Ondersteuning van vrijwilligers en bemiddeling tussen vraag en aanbod is ondergebracht bij ViaVie Welzijn (zie viavorsa.nl). In 2022 is de beleidsnota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid 2022⁹ vastgesteld waarin wij inzetten op onder andere het bereiken en ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

4. Wat wil de gemeente Rijssen-Holten bereiken?

Het college heeft in het coalitieakkoord 2022-2026 de ambitie uitgesproken om in te zetten op het verminderen van gezondheidsachterstanden, op preventie, gezonde leefstijl, behoud van cultuur en stimuleren van sport en bewegen zodat iedereen er mag zijn en mee doet. Ambities die aansluiten bij de ambitie en doelen van GALA. De ambitie en doelen van GALA helpen ons om sturing op inhoud en financiën te realiseren zodat beleid en uitvoering ook daadwerkelijk bij gaan dragen om doelen te bereiken.

We onderschrijven, samen met onze lokale partners, GGD en de preferente zorgverzekeraar, de volgende gemeenschappelijke doelen van GALA, Sportakkoord II en de bijbehorende addenda. Sport en cultuur zetten we effectief en efficiënt in als middel om bij te dragen aan de doelen van GALA:

- terugdringen gezondheidsachterstanden;
- een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten;
- het versterken van (de verbinding met) de sociale basis;
- een gezonde leefstijl;
- versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid;
- vitaal ouder worden;
- domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur.

---

⁹ Bijlage 9

In de afgelopen jaren is de aandacht voor gezondheid en preventie sterk toegenomen. Gedwongen door de oplopende kosten van maatwerkvoorzieningen Wmo en Jeugdzorg zijn we ons steeds meer gaan richten op het inrichten van een omgeving die helpt voorkomen, dat inwoners een beroep doen op (duurdere) maatwerkvoorzieningen. Naast deze financiële prikkel zijn gezondheid en preventie ook vanuit de gedachte 'iedereen doet mee; en 'inclusieve samenleving' steeds belangrijker geworden. De gemeente Rijssen-Holten streeft naar een samenleving waarin we oog hebben voor elkaar, iedereen mee kan doen, waar Rijssen-Holten een thuis is voor onze inwoners. We zetten in op een goede en betaalbare jeugdzorg met het gezin als een liefdevolle basis. Sport, bewegen en cultuur zien wij als middel om onze ambities waar te maken. Preventie, menselijke maat, integraal en wijkgericht werken, positieve gezondheid en modern noaberschap vormen hierbij onze leidende principes¹⁰.

5. Aanpak en strategie

5.1. Aanpak

In de afgelopen jaren is samen met onze maatschappelijke partners, lokaal en regionaal hard gewerkt aan maatschappelijke opgaven. Hiervoor zijn verschillende beleidsplannen en uitvoeringsprogramma geschreven en in uitvoering gebracht. Hierop borduren we voort. Dit plan van aanpak beschrijft op hoofdlijnen hoe we aan de bestaande plannen meer richting kunnen geven zodat de inspanningen in samenhang bij gaan dragen aan de doelen van GALA. Naast het in lijn brengen van bestaande plannen ontdekken we mogelijk ook hiaten in beleid waarop we nieuw beleid (of nieuw voor oud) kunnen ontwikkelen. We gebruiken Positieve gezondheid om de hiaten te duiden en nieuw beleid te formuleren. Globaal ziet het programma er als volgt uit:

2023: nulmeting, bestaand beleid in samenhang vorm geven en hiaten in beleid per GALA doel benoemen;

2024: planvorming nieuw beleid en herijken bestaand beleid waar nodig;

---

¹⁰ [Coalitieakkoord Rijssen-Holten 2022](#)

2025: uitvoeringsfase en meten van effecten;

2026: borgen resultaten in primaire processen.

Om de doelen van GALA te bereiken kiezen we voor de volgende programmalijnen die we in dit plan in de volgende hoofdstukken verder uitwerken:

- Op je Best: Lokaal preventie akkoord en Lokaal sport akkoord (hoofdstuk 6);
- Gezondheid en sociale basis (hoofdstuk 7);
- Ketenaanpakken (hoofdstuk 8)
- Ondersteunende onderdelen (hoofdstuk 9).

5.2. Positieve gezondheid als strategie

Het college heeft in haar coalitieakkoord positieve gezondheid als gemeenschappelijk denkkader omarmd. Verschillende maatschappelijke organisaties in Rijssen-Holt en zijn aan de slag gegaan met positieve gezondheid. Via Vie Welzijn heeft de opdracht om organisaties te stimuleren om aan de slag te gaan met positieve gezondheid. Intern heeft een werkgroep de opdracht aangenomen om (in eerste instantie binnen het sociaal domein) positieve gezondheid als gedachtegoed te borgen in onze dienstverlening.

Onderdeel hiervan is dat we bij beleidsvorming positieve gezondheid als strategie willen inzetten om veranderopgaven te bewerkstelligen. Dus ook binnen dit plan van aanpak. Dit houdt onder andere in, dat wij het gedachtegoed bewust willen inzetten bij bewonersparticipatie, het monitoren van effecten en evaluaties, het beoordelen van subsidieaanvragen, resultaatafspraken met maatschappelijke partners en het ontwikkelen van beleid. Wij zien positieve gezondheid niet als trucje maar als een gedragsverandering van de organisatie. Voor het ons eigen maken van het nieuwe gedrag nemen wij de tijd.

6. Op je Best: Lokaal sportakkoord en Lokaal preventieakkoord Rijssen-Holten

6.1. Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten

In het Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten¹¹ is de visie vastgesteld dat sport en bewegen een uitstekend middel is om met name in het sociale domein mensen in beweging te zetten en te houden. Inclusief sporten is als belangrijk thema aangewezen. Duidelijk is ook dat nog niet iedereen in Rijssen-Holten meedoet en plezier aan sport en bewegen ervaart.

Alle partijen, sportverenigingen, commerciële sportaanbieders, welzijnsorganisaties, zorgorganisaties en het bedrijfsleven hebben de ambitie om alle inwoners met plezier mee te laten doen aan sport en bewegen. Meedoen betekent welkom zijn, erbij horen en geaccepteerd worden.

We streven er naar om iedere inwoner van Rijssen-Holten, zo lang de gezondheid dit toelaat:

- minimaal 1 uur per week matig intensief te laten bewegen;
- 5 % van de gebruikers van de gemeentelijke Wmo- en Jeugdhulp te begeleiden naar een passend sport- of beweegaanbod.

De doelgroepen waarop het lokale akkoord zich richt zijn:

- mensen met een beperking;
- eenzame mensen;
- statushouders;
- kwetsbare jongeren en jongeren die afhaken bij de sportvereniging;
- mensen met overgewicht;
- mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

---

¹¹ Bijlage 1

6.2. Lokaal Preventie Akkoord

In augustus 2022 heeft het college het Lokaal Preventie Akkoord¹² vastgesteld. Bij de totstandkoming zijn verschillende partijen betrokken zoals Avedan Maatschappelijk werk, fysiotherapeuten, groepspraktijk Huisartsen Holten, scholen in Rijssen en Holten, Tactus verslavingspreventie, Stichting Chris en Voorkom!, ViaVie Welzijn en de Adviesraad Sociaal Domein Rijssen-Holten. Binnen het lokaal preventieakkoord is gekozen om te focussen op een viertal aandachtsgebieden:

- Kansrijke start;
- Op weg naar een rookvrije generatie;
- Alcohol: weerbaarheid en bewustwording;
- Overgewicht: JOGG – gezonde jeugd, gezonde toekomst.

In 2022 hebben we het lokaal sportakkoord¹³ en het lokaal preventieakkoord¹⁴ gekoppeld onder de naam Op je Best.

6.3. Sport, bewegen en cultuur

De gemeente Rijssen-Holten maakt sinds jaar en dag gebruik van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). De BRC is een regeling die in Nederland is ingesteld om gemeenten te ondersteunen bij het aanbieden van sporten cultuuractiviteiten aan (primair) jongeren en kinderen. Per 2023 is de brede regeling vernieuwd. De regeling richt zich op het inzetten van combinatiefunctionarissen met verschillende profielen om de samenwerking tussen lokale organisaties te bevorderen en zo een gevarieerd en toegankelijk aanbod van sport- en cultuuractiviteiten te realiseren.

Sportakkoord II beoogt een breder en gevarieerder aanbod van sport- en cultuuractiviteiten mogelijk maken en tegelijkertijd de samenwerking tussen lokale organisaties te bevorderen. Zo kunnen meer kinderen, jongeren en andere kwetsbare doelgroepen gestimuleerd worden om te sporten, bewegen en deel te nemen aan culturele activiteiten. Deze nieuwe regeling biedt de kans om de huidige inzet van de

---

¹² Bijlage 2

¹³ Bijlage 1

¹⁴ Bijlage 2

buurtsportcoaches nog eens onder de loep te nemen. In de huidige situatie heeft de gemeente Rijssen-Holten geconstateerd dat:

- de functie combinatiefunctionaris niet goed beschreven is;
- de gemeente onvoldoende grip heeft op de resultaten;
- er slechte verbinding is tussen verschillende functionarissen en hun werkgevers;
- er een gemis is aan gemeenschappelijke ambities en doelen;
- er niet van elkaar geleerd wordt en er weinig samen opgetrokken wordt;
- er onvoldoende verbinding is met het lokale sport- en preventieakkoord 'Op Je Best'.

In 2023 laten we onderzoek doen naar de vraag hoe de dienstverlening van de combinatiefunctionarissen op een doeltreffende en doelmatige manier georganiseerd kan worden. Hierbij houden we rekening met de ambities, doelen en resultaten van GALA en Sportakkoord II. In 2024 en verder maken we samen met de stakeholders een plan om de aanbevelingen te implementeren. Dit helpt ons om resultaatafspraken te maken met de uitvoerende partij(en) zodat de dienstverlening van de combinatiefunctionarissen effectief bij gaan dragen aan de doelen in de verschillende akkoorden.

In 2023 stellen wij een nieuwe Cultuurnota voor de gemeente Rijssen-Holten op. Het culturele veld in Rijssen-Holten, de combinatiefunctionaris cultuur (Cultuurcoach genoemd) en de Cultuur Advies Raad zullen hierbij geconsulteerd worden. Bij de uitvoering van de Cultuurnota vervult de Cultuurcoach een belangrijke rol als het gaat om cultuureducatie en cultuurparticipatie. De uitvoering van de Cultuurnota is voorzien voor de jaren 2024 en verder.

De combinatiefunctionarissen gaan we inzetten in de uitvoering van de ketenaanpakken (Valpreventie, Overgewicht en obesitas volwassenen (GLI), kinderen met overgewicht en obesitas, Welzijn op Recept indien nodig).

Zij worden vroegtijdig ingeschakeld in de toeleiding naar passend bewegen en sporten in de wijk. Zij gaan samen met de inwoner op zoek naar een passend beweegaanbod en zullen zorgen voor een warme overdracht. In de ketenaanpakken Overgewicht en Obesitas en Valpreventie gaan we onderzoeken welke rol en taak zij kunnen vervullen in de uitvoering van de bewegingsprogramma's.

Uitvoering en samenwerking

Het onderzoek naar de vraag hoe de dienstverlening van de combinatiefunctionarissen op een doeltreffende en doelmatige manier georganiseerd kan worden, besteden we uit aan een externe partij. Vertegenwoordigers van relevante organisaties in sport, welzijn, cultuur, onderwijs en zorg wordt gevraagd input te leveren.

7. Gezondheid en sociale basis

7.1. Terugdringen Gezondheidsachterstanden

Er gebeurt al veel op het gebied van het terugdringen van gezondheidsachterstanden. De uitdaging zit vooral in het beter op elkaar afstemmen van de bestaande interventies en de samenhang in beleid en uitvoering te vinden. Daarnaast zoeken we nieuwe interventies en slimme coalities die het bestaande beleid versterken. In het beleidsplan Armoede en schulden gemeente Rijssen-Holtén¹⁵ hebben we de relatie tussen laag inkomen/schulden en negatieve effecten op gedrag, gezondheid en (school)prestaties benoemd. Onze uitdaging is om nog meer verbinding te zoeken in beleid en uitvoering, zowel intern als extern met onze inwoners en maatschappelijke partners waarbij we de zes gezondheidsaspecten van Positieve gezondheid als kader gaan gebruiken. In 2024 willen wij een lokale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden opstellen.

Doelen:

- Gemeente Rijssen-Holtén kent een gezondere leefomgeving voor alle inwoners;
- Voorzieningen en interventies om gezondheidsachterstanden te verminderen zijn makkelijker vindbaar en eenvoudiger bereikbaar voor de doelgroepen;
- Initiatieven gericht op het terugdringen van gezondheidsachterstanden zijn meer met elkaar verbonden;

---

¹⁵ Zie bijlage 3

- In Rijssen-Holtén streven we naar gelijke kansen en dat iedereen mee kan doen.

Resultaten 2023:

- De hiaten in beleid en uitvoering zijn samen met partners en inwoners beschreven met behulp van de zes aspecten van Positieve gezondheid;
- Van september 2023 tot september 2024 zijn er minimaal 100 volwassenen die met financiële ondersteuning van het Volwassenfonds sport en cultuur deelnemen aan een cultuur- of sportactiviteit;
- Het onderzoek naar de mogelijkheid om één pakket inkomensvoorzieningen aan te bieden op basis van specifieke gezinssamenstelling in plaats van losse regelingen is afgerond.

Resultaten 2024:

- Er ligt een lokale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden;
- De uitkomsten van het onderzoek naar één pakket inkomensvoorzieningen vertalen wij naar beleid;
- We bieden één kindpakket aan gezinnen die hier recht op hebben met zo min mogelijk administratieve lasten voor de betreffende gezinnen;
- Er is een nulmeting gedaan van alle activiteiten die bijdragen aan een gezonde leefstijl voor jeugd van 0 t/m 21 jaar waarmee we in 2025 een stuurinstrument hebben om effectieve keuzes te kunnen maken voor wijk, doelgroep en activiteit;
- We gaan in de wijken Braakmanslanden en Zuid proactief op zoek naar bestaande en nieuwe gezondheidsinitiatieven in de wijk waarbij we tenminste twee structurele en twee incidentele activiteiten hebben die bijdragen aan het terugdringen van de gezondheidsachterstand;
- In vier wijken zijn wijkscans uitgevoerd die richtinggevend zijn voor de inzet van interventies;
- Is een jeugdpanel actief die in vier wijken input levert voor de inzet van gezondheidsactiviteiten in de wijk;
- Is er een combinatiefunctionaris Jeugd die gezondheid in de verschillende omgevingen van het kind (tenminste school, sportvereniging en wijk) gezond gedrag stimuleert en ondersteunt.

Resultaten 2025:

- Er ligt een evaluatierapport waarmee we de behaalde doelen van het beleidsplan Armoede en schulden gemeente Rijssen-Holten vaststellen:
  - Het bereik van minimaregelingen vergroten zodat meer mensen gebruik maken van de regelingen en beter rond kunnen komen;
  - Het aantal inwoners met problematische schulden is verminderd;
  - Alle kinderen de kans geven mee te doen, zodat zij met gelijke(re) kansen aan hun toekomst beginnen;
  - De dienstverlening nog beter toegankelijk en zo optimaal mogelijk maken voor inwoners.
- Er is een structurele aanpak en financiering voor de resultaten uit 2023 en 2024 waardoor de successen geborgd worden.
- Voor 2026 is het beleidsplan Armoede en schulden geactualiseerd.

Doelgroepen:

- Inwoners met een lage SES¹⁶;
- Jeugd en jongeren.

7.2. Mentale gezondheid

Onderzoeken laten zien, dat door Corona en de veranderende maatschappij jongeren en jongvolwassenen steeds vaker mentale problemen ervaren. Samen met scholen en maatschappelijke partijen zetten we in om deze doelgroep te ondersteunen, als onderdeel van het nog op te stellen plan preventief jeugdbeleid (zie resultaten 2024 voor het thema 'Versterken sociale basis op pagina 21). Daarnaast zien wij ook in onze gemeente een sterk stijgende doelgroep dementerenden. Ook op deze doelgroep gaan wij ons specifiek richten door het ontwikkelen en realiseren van aanbod. Hier ligt ook een verbinding met het programma 'Een tegen eenzaamheid'.

---

¹⁶ Sociaal economische status

Resultaten 2024:

- Er ligt een onderzoeksrapport waarin de inzet van het schoolmaatschappelijk werk om te komen tot een optimalisering van de inzet in relatie tot de beschikbare middelen is geëvalueerd;
- Alle professionals, werkzaam bij maatschappelijke partners in het voorliggend veld met als doelgroep jeugd en jongeren, hebben trainingen kunnen volgen over de methodiek Youth Mental Health First Aid t.b.v. het kunnen herkennen van kinderen/jongeren met psychische problemen;
- In de gemeente Rijssen-Holten is het onderzoek 'GOED blijven meedoen' uitgevoerd. Het onderzoek "GOED blijven meedoen" is gericht op het door ontwikkelen en het versterken van het aanbod van dagactiviteiten voor mensen met dementie en hun naasten.

Resultaten 2025:

- Acties voortkomend uit het onderzoek 'GOED blijven meedoen' zijn vertaald naar een uitvoeringsplan.

Resultaten 2026:

- Het uitvoeringsplan naar aanleiding van het onderzoek 'GOED blijven meedoen' is uitgevoerd.

Doelgroepen:

- Alle inwoners met mentale problematiek.

7.3. Leefomgeving

GALA beschrijft als beoogd resultaat dat bij besluitvorming over de fysieke leefomgeving (zoals in omgevingsplannen) gezondheidskennis wordt toegepast. In mei 2021 is de Visie Openbare Speelruimte Rijssen-Holten 2021 – 2030 vastgesteld¹⁷. In de planvorming is naast input van inwoners en ketenpartners ook kennis van sport, cultuur en publieke gezondheid ingebracht. Deze visie richt zich op het stimuleren van spelen en bewegen voor jong en oud, maar ook op verwante thema's zoals gezondheid en (sociaal) welzijn. De visie is een leidraad voor de inrichting van de openbare speelruimte.

---

¹⁷ Bijlage 6.

Bij de totstandkoming en in de uitvoering wordt nadrukkelijk de verbinding gezocht met het lokaal sportakkoord en het lokale preventieakkoord. Concrete aanbevelingen vanuit de visie zijn in het uitvoeringsplan voor de jaren tot 2024 nader uitgewerkt¹⁸. Daarnaast hebben we beleid¹⁹ voor het vergroenen van de leefomgeving met als doelen het verminderen van hitte stress en verhogen van het woongenot.

Doelen speelvisie:

- In Rijssen-Holten is een evenwichtig aanbod van centrale buurtplekken;
- Speelplekken zijn inclusief en toegankelijk;
- Speelplekken zijn vergroend;
- Speelplekken nodigen uit om te ontmoeten;
- Spelen en sporten voor iedereen;
- Centrale buurthuizen zijn multifunctioneel en worden door buurtbewoners gebruikt om buurtactiviteiten te organiseren.

Resultaten 2023:

- Realiseren uitvoeringsplan speelvisie 2021 – 2024;
- Uitvoeringsplan speelvisie 2024 e.v. wordt in co creatie tussen fysiek en sociaal domein ontwikkeld met input van inwoners en ketenpartners;
- Samen met inwoners van Plan Zuid is een plan opgesteld voor de inrichting van de buitenruimte van de Johan Frisoschool.

Resultaten 2024 e.v.:

- Acties uitvoeringsplan speelvisie 2024 realiseren.

Doelgroepen:

- Jeugd en jongeren;

---

¹⁸ Bijlage 7.

¹⁹ [Groenstructuurvisie Rijssen-Holten](#)

- Inwoners met een beperking;
- Ouderen.

7.4. Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en vroegsignalering alcoholproblematiek

Voor het voorkomen en vroegsignalering van middelengebruik (roken, alcohol en drugs) benoemd GALA de volgende resultaten:

- Er wordt actief ingezet op het voorkomen van het gebruik van alcohol, tabak en drugs door jongeren;
- Er is netwerksamenwerking voor vroegsignalering alcoholproblematiek.

In 2019 is vanuit de nota Publieke Gezondheid van de gemeente Rijssen-Holten een werkgroep Verslavingspreventie alcohol & drugs gestart. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers verslavingspreventie, de GGD Twente, jeugd en jongerenwerk, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, de Sportraad Rijssen-Holten en de gemeente. De werkgroep heeft een advies verslavingspreventie²⁰ opgesteld waarbij als bijlage een groot aantal interventies zijn toegevoegd.

Doelen:

- Bevorderen gezonde leefomgeving, met name preventie van roken, alcoholgebruik en drugs;
- Ontwikkelen identiteit, weerbaarheid en bewustwording van gedrag;
- Problematiek vroegtijdig signaleren en zwaardere problematiek voorkomen;
- Bijsturen gericht op kwetsbare groepen en risicofactoren;
- Aansluiten bij actuele trends en ontwikkelingen.

Deze doelen stuiten aan bij de doelen van GALA. Door Corona is het advies nog niet in de volle breedte uitgevoerd. Wel zijn door de preventiewerker die in de gemeente werkzaam is interventies uitgevoerd.

Doel voor 2023 is om de werkgroep weer op te starten en aan de slag te gaan met het advies.

---

²⁰ Bijlage 8

Het verminderen van problematisch alcoholgebruik is ook opgenomen als één van de negen gezondheidsindicatoren van de regionale Bestuursagenda 2020-2023. In deze bestuursagenda is afgesproken om een plan van aanpak te maken waarbij én regionale acties én lokale acties staan. Met deze opdracht is de regionale werkgroep, bestaande uit een afvaardiging van de Twentse gemeenten, Tactus Verslavingszorg en GGD Twente, aan de slag gedaan. De werkgroep heeft een toolkit alcoholontmoediging opgeleverd. Deze toolkit bevat inspiratie, informatie en praktische tips om lokaal aan de slag te gaan met alcoholontmoedigingsbeleid.

De toolkit alcoholontmoediging staat op de website van GGD Twente: [Toolkit alcoholontmoediging - Alcohol - GGD Twente](#).

Doelgroepen:

- Jeugd en jongeren;
- Ouders van jeugd en jongeren;
- Scholen;
- Sportverenigingen.

7.5. Versterken sociale basis

De afgelopen jaren zijn we, mede ingegeven door bezuinigingen in het sociaal domein ons gaan richten op laagdrempelige voorzieningen en voorzieningen zonder indicatie. Voorbeelden hiervan zijn de algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning, BSO+ en een voorliggende dagvoorziening voor ouderen in Rijssen. Het Sociaal VraagPlein is voor inwoners de plek om hulpvragen te stellen. Het Sociaal VraagPlein is een netwerkorganisatie waaraan naast de gemeente MEE Samen (cliëntondersteuning), Avedan (maatschappelijk werk), ViaVie Welzijn, Stichting Christelijke Mantelzorgondersteuning en Evenmens (mantelzorgondersteuning) deelnemen. Vragen van inwoners worden integraal bekeken en direct naar de goede hulpverlening doorgeleid. We zien nog veel kansen voor uitbreiding en verbetering van onze sociale basis.

Doelen:

- Verbeteren van de mogelijkheden voor inwoners om elkaar (laagdrempelig) te ontmoeten, zich te ontplooiën, te ontspannen en elkaar te helpen. Met het oog op de vergrijzing is er specifieke aandacht voor ouderen;
- Verbeteren van de mogelijkheden voor laagdrempelige ondersteuningsvormen (zoals zelfregie- of zelfhulpgroepen) en voorzieningen in de sociale basis (zonder indicatie).

Resultaten 2023:

- In Rijssen is een algemene voorziening dagbesteding beschikbaar voor in de vorm van een pilot;
- Er is een plan van aanpak opgesteld voor een pilot algemene voorziening dagbesteding in Holten;
- Er is een onderzoek naar het perspectief van gemeentelijke sport- en beweegfaciliteiten uitgevoerd.

Resultaten 2024:

- De algemene voorziening dagbesteding Rijssen is structureel gemaakt;
- Een algemene voorziening dagbesteding in Holten is beschikbaar door middel van een pilot;
- De behoefte aan uitbreiding van maaltijdvoorzieningen en kooknetwerken in buurten is verkend waarmee Buurtkracht een plan van aanpak op kan stellen;
- Er ligt een plan op basis van een inventarisatie over de inzet in het preventieve jeugdbeleid/sociale basis voor het realiseren van een dekkende invulling voor opgroeien en opvoeden (hierbij haken we aan bij de uitgangspunten van de Hervormingsagenda en de regionale Samenwerkingsagenda);
- Er is een uitvoeringsplan opgesteld op basis van de aanbevelingen uit het onderzoek naar het perspectief van gemeentelijke sport- en beweegfaciliteiten.

Resultaten 2024 en verder:

- Er is een communicatieplan opgesteld en uitgevoerd om meer bekendheid te geven aan de voorzieningen en structuren zodat meer inwoners gebruik hiervan gaan maken (middelen zijn de sociale kaart, sociale media etc).

Doelgroepen:

- Alle inwoners met een hulpvraag.

7.6. Mantelzorg en respijtzorg

Mantelzorg

Samen met de ketenpartners die actief zijn in het werkveld mantelzorg en vrijwilligers is in 2022 de Nota 'Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid Rijssen-Holten'²¹ opgesteld en vastgesteld door het college.

Mantelzorgers en vrijwilligers vervullen een belangrijke rol in de samenleving van Rijssen-Holten. En deze rol wordt steeds belangrijker gezien de vergrijzing, de toenemende druk op de zorg, de beweging binnen de Wet Langdurige zorg en de arbeidsmarktproblematiek. In de strategische visie van de gemeente Rijssen-Holten is het volgende opgenomen:

Omzien naar elkaar/noaberschap

Het belang van mantelzorgers en vrijwilligers wordt steeds groter. Als gemeente faciliteren we deze mensen. We zetten in op modern noaberschap, waarin mensen worden gestimuleerd en geprikkeld om naar de ander om te kijken. Wat kunnen we voor elkaar betekenen? Sociale cohesie wordt gekoesterd en aangewakkerd. De gemeente Rijssen-Holten stimuleert dat de 'nieuwe' ouderen elkaar kunnen helpen via (digitale) netwerken en innovatieve woonvormen. Er is veel zelfredzaamheid met voldoende zorgverlening voor de kwetsbaren die het zelf niet redden.

Vanaf 2023 gaan we samen met de maatschappelijke partijen en de doelgroepen aan de slag om de doelen uit de Nota Mantelzorg & Vrijwilligers te vertalen naar resultaten. Naast de middelen van GALA heeft de gemeenteraad voor extra waardering van mantelzorgers en vrijwilligers beschikbaar gesteld.

Doelen:

- Communicatie (Vinden): informatie is bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedere inwoner van Rijssen-Holten;
- Laagdrempelige en bereikbare ondersteuning is beschikbaar (Versterken);

---

²¹ Bijlage 9

-
- Preventie, vroegsignalering en bewustwording bij gemeente en maatschappelijke organisaties (Verlichten en Verbinden);
  - Wij passen maatwerk toe (Verlichten);
  - Wij waarderen van mantelzorgers (Versterken en Verlichten).

Respijtzorg

Vooruitlopend op GALA waren de Twentse gemeenten al het gesprek met Menzis gestart over een mogelijke gezamenlijke pilot voor logeerbedden. In samenspraak met het de regiogemeenten heeft de pilot vorm en inhoud gekregen. De pilot houdt in dat zowel Menzis als de Twentse gemeenten logeerbedden als een beschikbaarheidsvoorziening zien.

Resultaat 2024:

- Er is lokaal en regionaal een logeeropvang (respijtzorgvoorziening) beschikbaar die inwoners helpt om langer thuis te blijven wonen met een vitale mantelzorger. De logeeropvang is er op gericht om de mantelzorger te ontlasten, zodat deze zo lang mogelijk mantelzorg kan bieden;

Doelgroepen:

- Mantelzorgers;
- Vrijwilligers.

7.7. Een tegen eenzaamheid

De gemeente Rijssen-Holten is al meerdere jaren actief in de strijd tegen eenzaamheid. In 2018 heeft het college de nota 'Eén tegen eenzaamheid' en het bijbehorende actieplan²² vastgesteld. En actieplan is, mede door Corona, in 2021 geactualiseerd²³. Samen met de ketenpartners geven we hieraan uitvoering onder operationele regie van ViaVie Welzijn. Met ViaVie Welzijn hebben wij de volgende resultaatafspraken gemaakt.

---

²² Bijlage 4

²³ Bijlage 5

Resultaten 2023:

- Aftrapbijeenkomst tweede kwartaal 2023 voor coalitiepartners;
- Er zijn scholingsmogelijkheden voor medewerkers van de coalitiepartners.

Resultaten 2024:

- Er is sprake van een werkbare structuur voor de coalitie 'Één tegen Eenzaamheid', waarbij alle partners betrokken zijn en gezamenlijk activiteiten uitvoeren;
- De coalitie 'Één tegen Eenzaamheid' is geïntegreerd binnen de netwerkaanpak BuurtKracht;
- De belangen van coalitiepartners en het creëren van waarde voor hen, om gedeelde ambities te realiseren is gewaarborgd;
- Er is sprake van verschillende niveaus van betrokkenheid, zodat elke coalitiepartner eigenaarschap ervaart op hun eigen manier. De procesbegeleider verbindt vervolgens deze verschillende niveaus tot een samenhangend geheel;
- Uit de gezondheidsmonitor blijkt, dat eenzaamheid onder inwoners is afgenomen.

Resultaat 2025 e.v.:

- Evaluatie en herijken nota 'Een tegen eenzaamheid';
- Er is samen met de netwerkpartners en belangenorganisaties een vervolgplan voor de gemeente Rijssen-Holt en opgesteld.

Doelgroepen:

- Alle inwoners die zich eenzaam voelen.

8. Ketenaanpakken

GALA verplicht gemeenten om een vijftal ketenaanpakken te realiseren:

- Welzijn op Recept (hierna: WoR);
- Valpreventie;
- Kansrijke Start;

- Overgewicht en Obesitas Volwassenen (GLI);
- Aanpak Overgewicht en Obesitas Kinderen.

Door implementatie van de ketenaanpakken wordt er met een brede kijk naar gezondheid gekeken. Een kansrijke en gezonde start zal in de toekomst meer gezondheid opleveren. Dit vraagt inzet op gelijke kansen en mogelijkheden om gezond op te groeien. Inzet van de aanpak overgewicht en obesitas is van belang om het percentage mensen met overgewicht te reduceren. Overgewicht en obesitas hebben een negatieve invloed op het ontwikkelen van meer dan 200 verschillende ziekten. Met oog op de dubbele vergrijzing en de afname aan zorgpersoneel, is deze inzet nodig. Bij dubbele vergrijzing hoort ook een toename van artrose en een toename van het aantal mensen met valrisico. Door inzet op een gezonde leefstijl van jongs af aan en inzet op valpreventie wordt de druk op zorg verminderd, waardoor deze houdbaar, toegankelijk en betaalbaar blijft. Welzijn op recept vanuit de huisartsenpraktijk vraagt de omslag van doorverwijzen naar specialistische zorg naar het voorliggende veld op het gebied van mentale gezondheid, rondkomen met geld, gezondheidsvaardigheden en meer bewegen. In de huisartsenpraktijk wordt de vraag achter de vraag gesteld. Dit is belangrijk om preventie in de nulde lijn te stimuleren en de druk op de zorg te verminderen.

Deze integrale beschrijving van de ketenaanpakken gaat uit van voorlichting en educatie op maat, vroegtijdig opsporen en signaleren, achterhalen van de oorzaak, passende interventie en zorg waar nodig en borging van gezond gedrag. Voor mensen met een smalle beurs wordt in samenspraak met de gemeente gekeken naar financiële mogelijkheden om deel te nemen aan bestaand aanbod. In de opzet en implementatie van de ketenaanpakken zal de handreiking vanuit Twentse koers gevolgd worden.

De ketenaanpakken gaan bijdragen aan het bouwen van een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Doelen die we met de ketenaanpakken willen realiseren:

- Verbeteren van de vroegsignalering waardoor complexe problematiek wordt verminderd;
- Meer passende oplossingen, eerder op de juiste plek bij de juiste professional in het publieke, welzijns- of zorgdomein;
- Betere samenwerking door betere verbinding, afstemming, afspraken binnen de ketenaanpak en monitoring;

- Verminderen van zorgvraag op gebied van mentaal welbevinden;
- Minder inwoners met overgewicht en obesitas;
- Meer inwoners die voldoen aan de Beweegrichtlijnen;
- Langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen;
- Hogere mate van zelfregie bij inwoners.

In Rijssen-Holten zijn we in 2022 gestart met de ketenaanpak Overgewicht en Obesitas Kinderen. In de gemeente is een JOGG-regisseur aangesteld. Hierbij zoeken we naar de verbinding met de Gezonde School aanpak. In 2023 gaan we aan de slag met de ketenaanpakken Kansrijke Start en Valpreventie. De ketenaanpakken worden regionaal ondersteund vanuit de Twentse Koers.

Resultaten 2023:

- De JOGG-regisseur heeft de activiteiten en inspanningen zoals benoemd in het plan van aanpak 2023 gerealiseerd;
- Met JOGG-regisseur zijn prestaties afgesproken en vastgelegd in een plan van aanpak voor de periode 2024 – 2026;
- De JOGG-regisseur onderzoekt samen met de gezonde schooladviseur de kansen voor implementatie van de netwerkaanpak Kind naar Gezonder Gewicht en de uitkomsten worden opgenomen in het JOGG plan van aanpak voor 2025;
- Een plan van aanpak voor de ketenaanpak Kansrijke start is opgesteld;
- Een plan van aanpak Overgewicht en Obesitas voor de gemeente Rijssen-Holten is opgesteld.
- Een plan van aanpak WoR is opgesteld;
- Een plan van aanpak voor de ketenaanpak Valpreventie is opgesteld.

Resultaten 2024:

- De gemeente Rijssen-Holten heeft een lokale ketenaanpak Kansrijke Start, inclusief interventies, en maakt samenwerkingsafspraken met partners rondom de eerste duizend dagen van een kind;
- Het plan van aanpak ketenaanpak WoR is uitgevoerd;
- Het plan van aanpak ketenaanpak Overgewicht en Obesitas is uitgevoerd;

-
- Het plan van aanpak ketenaanpak Valpreventie is uitgevoerd en de ketenaanpak is geborgd in Rijssen en Holten;

Resultaten 2025:

- De ketenaanpak WoR is gerealiseerd en geborgd in Rijssen en Holten;
- De ketenaanpak Overgewicht en Obesitas is geborgd in Rijssen en Holten.

9. Ondersteunende onderdelen

9.1. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD

Het doel van de regionale kennisinfrastructuur is het optimaal (effectief en efficiënt) inzetten van kennis om de gezondheid van inwoners te beschermen en te bevorderen.

De kennis- en adviesfunctie van de GGD versterken we door in te zetten op:

- Meer kennis over handelingsperspectieven en capaciteit om adviezen te formuleren die normaliseren en mogelijk demedicaliseren. En dit meenemen in alle adviezen aan gemeenten van de GGD en uitvoerende taken van de GGD. Maar ook om het gesprek in de samenleving aan te gaan over het demedicaliseren en normaliseren. Tegenslagen horen bij het leven, maar hoe ga je ermee om?
- Meer tijd om proactief lokaal te functioneren als sparringpartner en deze ervaringen naar regionaal niveau te brengen om van elkaar te leren. Door lokaal meer aanwezig te zijn houd je op die manier meer gevoel met de samenleving. Er is nu te weinig tijd en capaciteit bij de GGD om naast de gemeente te gaan staan (heel lokaal georiënteerd te zijn) en dit is wel de behoefte van gemeenten. Dit geldt natuurlijk ook andersom, de regionale ervaringen delen met lokale partijen om implementaties efficiënter te laten verlopen en meer impact te creëren. De GGD werkt hiervoor samen met allerlei stakeholders zoals academische werkplaatsen, kennisinstituten, onderwijs, provincie, zorg- en welzijnsorganisaties en gemeenten. Het lokaal meer functioneren

als sparringspartner start bij de beschikbare data over gemeenten (bij voorkeur op wijkniveau) en een advies hierover hoe gemeenten deze data moeten interpreteren en vertalen in interventies;

- Meer kennis over kwalitatief onderzoek en de mogelijkheid hierover te adviseren aan gemeenten, zodat zij hun projecten/programma's op een andere manier kunnen evalueren dan kwantitatief. Ook de mogelijkheden tot het doen van actieonderzoek kunnen verder onderzocht worden. Bij actieonderzoek gaan veranderen, leren en kennisontwikkeling hand in hand (ZonMW).

Om dit te kunnen bewerkstelligen moet de GGD investeren in kwaliteiten (verdieping en verbreding) op het gebied van gezondheidsbevordering en epidemiologie. In de komende periode wordt met gemeenten een concretiseringslag gemaakt. Dit wordt onder andere verwerkt in het uitvoeringsprogramma 2024-2027. Daarin worden ook monitoringsafspraken gemaakt.

9.2. Invulling coördinatie van de regionale aanpak preventie

De kennis en adviesfunctie van de GGD en Kennispunt Twente worden betrokken in de planvorming en monitoring op de resultaten. De regionale coördinatie ligt bij Twentse Koers via ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de themaleiders, lokale overleggen met de projectleiders en invulling wordt gegeven aan regionale bijeenkomsten om de ketenaanpakken te evalueren en te verbeteren.

10. Uitvoering en samenwerking

10.1. Samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners

Bij de totstandkoming van de verschillende bestaande beleidsdocumenten (lokaal sportakkoord, lokaal preventie akkoord, beleidsplan armoede en schulden, visie Openbare ruimte) zijn inwoners, maatschappelijke partijen, de Adviesraad Sociaal Domein en de sportraad betrokken geweest. Bij de realisatie van de beleidsdocumenten doen wij een beroep op onze maatschappelijke partijen. De gemeente Rijssen-Holtten kent veel maatschappelijke partijen die uitvoering geven aan (preventief) gezondheidsbeleid. Een deel van de uitvoering hebben we belegd bij ViaVie Welzijn door middel van een

subsidieovereenkomst met resultaatafspraken. In de gemeente Rijssen-Holtten hebben verschillende maatschappelijke partijen zich verenigd in de netwerkorganisatie Buurtkracht. De coördinatie hiervan ligt eveneens bij ViaVie Welzijn. Doel van Buurtkracht is om initiatieven uit de samenleving op te halen en ondersteunen zodat een idee daadwerkelijk tot planvorming komt. Afhankelijk van het idee kunnen de netwerkpartners hieraan een bijdrage leveren. Op deze manier proberen wij de energie in wijken te benutten en bewerkstelligen we eigenaarschap voor de leefbaarheid in de buurten zelf. Voor initiatieven hebben wij budget beschikbaar gesteld, kunnen combinatiefunctionarissen sport en cultuur ingezet worden en kan indien nodig ook ambtelijke capaciteit benut worden.

10.2. Interne organisatie

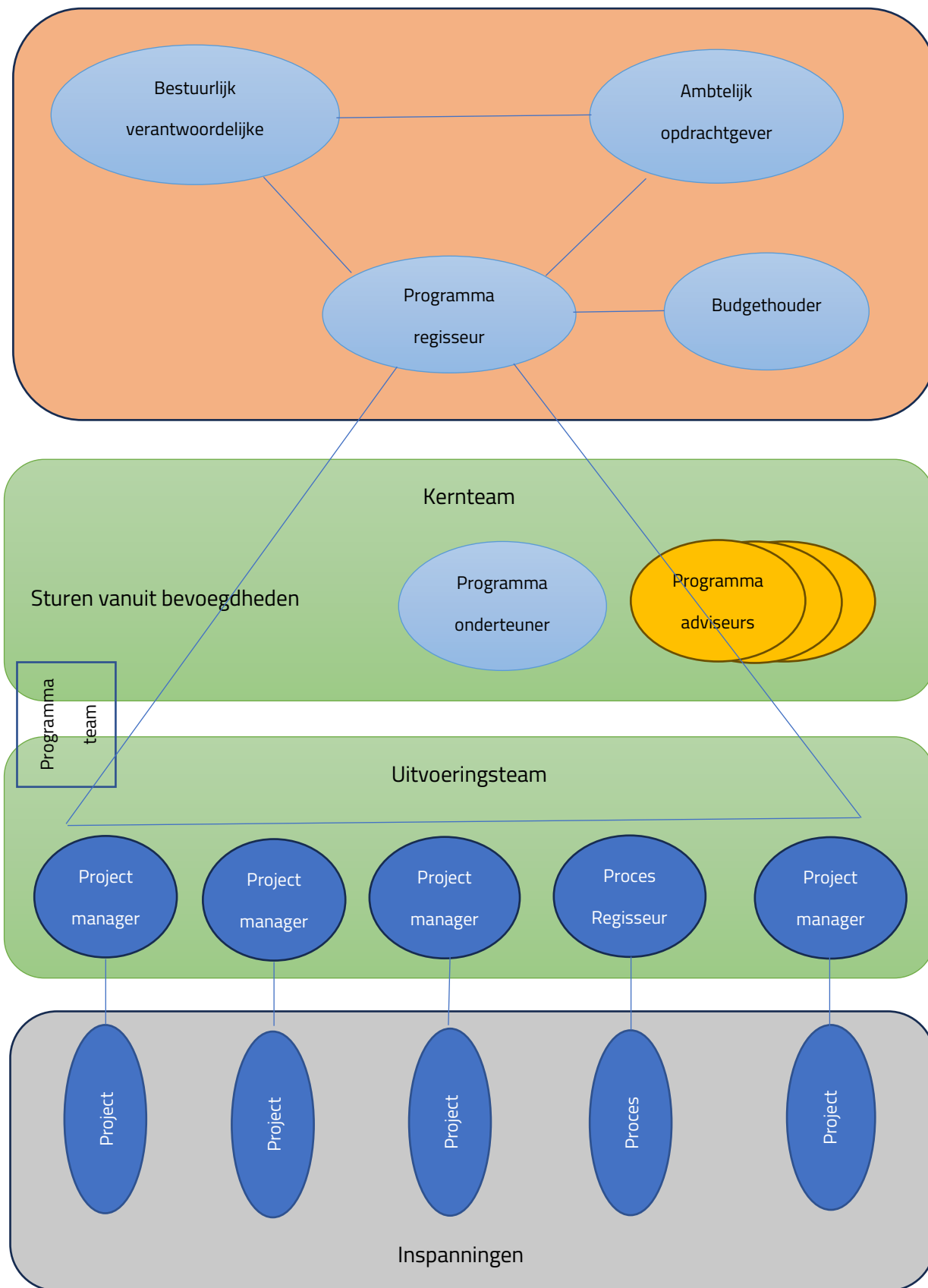
Wij zien dit plan van aanpak vooral als een manier om integraal, effectief, efficiënt en doelgericht samen te werken met de verschillende stakeholders aan de opgave preventie en gezondheid. Door samenhang in beleid en uitvoering gericht vorm te geven denken wij nog beter onze inwoners te kunnen ondersteunen bij gezonde keuzes, een gezonde leefstijl en een gezonde woonomgeving. De resultaten gaan we samen met inwoners en maatschappelijke partijen verder uitwerken in projecten en processen met heldere kaders en doelstellingen.

Om de samenhang en synergie tussen uitvoering op de verschillende hoofdthema's en onderdelen vorm te geven richten wij een programmastructuur in. De programmaregisseur richt hiervoor een uitvoeringsteam op met interne en externe stakeholders die dit plan gaan vertalen naar projecten en processen. De programmaregisseur, de budgethouder GALA middelen, de ambtelijk opdrachtgever en de bestuurlijk verantwoordelijke (wethouder) vormen de programmaraad. Het programmateam bestaat uit een kernteam met een programmaondersteuner en adviseurs (financieel adviseur, data-specialist, communicatieadviseur, teammanager SSO). Het uitvoeringsteam bestaat uit projectleiders en procesregisseurs, voornamelijk beleidsadviseur van het team SSO of externen die we inhuren of beschikbaar worden gesteld door onze maatschappelijke partners. In 2023 geven we concreet invulling aan de structuur.

Schematische weergave programmastructuur²⁴.

²⁴ Voor een nadere omschrijving van de taken en bevoegdheden zie bijlage 10.

10.3. Monitoring en evaluatie

Voor het monitoren van effecten maken wij zoveel mogelijk gebruik van bestaande data. Daarnaast gaan wij wijkgericht inwoners vragen hoe zij gezondheid en leefbaarheid in hun wijk ervaren zodat wij nog meer in kunnen spelen op wensen en behoeften op wijkniveau. We zetten hierbij in op wijken waarin wij de grootste gezondheidswinst verwachten: Wijk Zuid en Braakmanslanden. In 2023 hebben we een uitvraag gedaan op het gebied van leefbaarheid en gezondheid in de wijk Braakmanslanden. De komende jaren willen we in elke wijk dergelijke onderzoeken uitvoeren en de uitkomsten meenemen in de beleidsontwikkeling en -uitvoering en monitoring.

11. Ondertekening

Het plan van aanpak dient ondertekend te worden door ten minste één wethouder

Naam wethouder: Ben Beens

Datum ondertekening: 21 september 2023

Handtekening:

Bijlagen:

1. [Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten](#)
2. [Lokaal preventieakkoord Rijssen-Holten](#)
3. [Beleidsplan Armoede en Schulden](#)
4. [Nota actieplan Eén tegen eenzaamheid 2021](#)
5. Factsheet lokale aanpak Eén tegen eenzaamheid
6. Visie Openbare Speelruimte Rijssen-Holten 2021 - 2030
7. Uitvoeringsplan speelvisie Rijssen-Holten 2021 – 2024
8. [Advies verslavingspreventie Rijssen-Holten](#)
9. [Beleidsnota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid 2022](#)
10. Programmastructuur GALA
11. Verbinding onderdelen Brede SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II

NB: de bijlagen 5, 6, 7, 10 en 11 zijn bijgevoegd, de overige bijlagen zijn beschikbaar via de hyperlink.